

USNESENÍ

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jiřího Pally a soudců Mgr. Aleše Roztočila a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **O. Ch.**, zast. Mgr. Ing. Janem Šelderem, advokátem, se sídlem Thámova 402/4, Praha 8, proti žalovanému: **Magistrát hlavního města Prahy**, se sídlem Mariánské náměstí 2, Praha 1, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2019, č. j. MHMP 2214231/2019, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2021, č. j. 17 A 13/2019 - 70, o návrhu žalobkyně na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

- I. Kasační stížnosti žalobkyně **se nepřiznává** odkladný účinek vůči rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 18. 10. 2021, č. j. 17 A 13/2019 - 70.
- II. Žalobkyni **se ukládá** zaplatit ve lhůtě **tří dnů** od právní moci tohoto usnesení Nejvyššímu správnímu soudu soudní poplatek ve výši **250 Kč** za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.
- III. Soud **v y z ý v á** žalobkyni, aby **ve lhůtě patnácti dnů** od doručení tohoto usnesení **zaplatila soudní poplatek** za kasační stížnost, který činí **1.250 Kč**.
- IV. Žádost žalobkyně o přiznání osvobození od soudních poplatků převyšující dosud pravomocně přiznané osvobození ve výši 75 % **se zamítá**.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 6. 11. 2019, č. j. MHMP 2214231/2019, bylo zamítnuto odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu městské části Praha 12 ze dne 11. 9. 2019, č. j. P12 36498/2019. Jím byl podle § 12 odst. 1 písm. b) zákona č. 133/2000 Sb., o evidenci obyvatel a rodných číslech (dále jen „zákon o evidenci obyvatel“), zrušen údaj o místu trvalého pobytu žalobkyně na adrese K D. X, P. X – Ch., a to proto, že uvedené číslo popisné již neexistuje. Dům, který na dané adrese stál, byl totiž odstraněn. Na sousedních pozemcích pak bez stavebního povolení vznikl hotel „G.“ (dosud nezkolaudovaný), jehož vlastník začal pro tuto stavbu užívat číslo popisné X z odstraněného domu. Skutečnost, že žalobkyně v současné době dlouhodobě bydlí právě v tomto hotelu, však žalovaný neshledal relevantní, neboť pro řízení o trvalém pobytu je podstatná pouze skutečnost, že původní objekt byl odstraněn a předmětná adresa není vedena v evidenci registru územní identifikace, adres a nemovitostí.

[2] Toto rozhodnutí napadla žalobkyně žalobou u Městského soudu v Praze, který ji rozsudkem ze dne 18. 10. 2021, č. j. 17 A 13/2019 - 70, zamítl.

[3] Proti rozsudku městského soudu podala žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) kasační stížnost, v níž zároveň požádala o přiznání odkladného účinku. V této žádosti stěžovatelka zopakovala některé okolnosti provázající odstranění původního domu na uvedené adrese, výstavbu hotelu na sousedním pozemku a závazek provozovatele hotelu umožnit stěžovatelce doživotně užívat pokoj v nově vybudovaném hotelu, nebo uvést její pozemek včetně domu do původního stavu. Pro stěžovatelku je traumatizující mít evidované trvalé bydliště na adrese ohlašovny jako bezdomovec. Žádostí o přiznání odkladného účinku tedy sleduje ochranu svého práva na bydlení, jež je základním lidským právem.

[4] Žalovaný se k návrhu na přiznání odkladného účinku nevyjádřil.

[5] Stěžovatelka rovněž žádala o osvobození od soudních poplatků z důvodu finanční tísně. Uvedla, že je proti ní vedeno několik exekucí a její měsíční příjem není dostatečný, jelikož je zaměstnána ve školství na poloviční úvazek.

[6] Nejvyšší správní soud zjistil, že návrh na přiznání odkladného účinku kasační stížností byl podán včas a osobou k tomu oprávněnou. Přistoupil proto k jeho věcnému posouzení podle § 73 ve spojení s § 107 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Podle § 107 s. ř. s. nemá kasační stížnost odkladný účinek. Soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat; § 73 odst. 2 až 5 s. ř. s. se užije přiměřeně. Podle § 73 odst. 2 s. ř. s. lze přiznat odkladný účinek, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[8] Z těchto ustanovení vyplývá, že možnost přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je podmíněna kumulativním naplněním dvou objektivních podmínek: 1) výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí by znamenaly pro stěžovatele nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a 2) přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy; je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatele jako účastníka řízení před okamžitým výkonem pro něj nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí; přiznáním odkladného účinku je prolamována právní moc rozhodnutí (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2015, č. j. 6 Azs 163/2015 - 38).

[9] Nejvyšší správní soud úvodem připomíná, že o přiznání odkladného účinku stěžovatelka žádala již v řízení před krajským soudem, který však její návrh usnesením ze dne 8. 1. 2020, č. j. 17 A 13/2019 - 36, zamítl. Důvodem zamítnutí byla skutečnost, že stěžovatelka svůj návrh nijak neodůvodnila, a ve věci tak nebyla splněna podmínka prokázání hrozby vážné újmy.

[10] V současném návrhu sice stěžovatelka již nějaké důvody pro přiznání odkladného účinku uvedla, nicméně ani z nich nemá soud za prokázané, že by jí v důsledku nepřiznání odkladného účinku hrozila vážná újma. Hlavní argument stěžovatelky, tedy její odkaz na právo na bydlení, je totiž lichý. Jak vyplývá z § 10 odst. 2 zákona o evidenci obyvatel, údaj o místě trvalého pobytu občana je údajem toliko evidenčním a nejsou s ním spojena žádná práva k objektu. Zrušení trvalého pobytu (byť i nesprávné či nezákonné) tak nepředstavuje zásah do práva na bydlení, neboť mezi tímto evidenčním údajem a stěžovatelčím oprávněním k bydlení na dané adrese neexistuje přímá souvislost. Stěžovatelce tak nic nebrání v tom na daném místě nadále bydlet či si na uvedenou adresu nechávat doručovat poštu.

[11] Jak přitom stěžovatelka sama uvedla, má zřízenou datovou schránku. Vzhledem k tomu, že všechny orgány veřejné moci, které jsou oprávněny nahlížet do evidence obyvatel, jsou rovněž

pokračování

povinny se stěžovatelkou primárně komunikovat prostřednictvím této datové schránky, nemusí stěžovatelka ani docházet na adresu ohlašovny přebírat poštu, případně čelit závažným právním důsledkům při jejím nepřebírání. Orgány veřejné moci jsou totiž povinny komunikovat s ní prostřednictvím datové schránky a soukromým osobám může stěžovatelka nadále uvádět svoji původní adresu jako adresu pro doručování. V samotné skutečnosti, že stěžovatelce byl zrušen trvalý pobyt na původní adrese a nyní je evidována na adrese ohlašovny, tak nelze spatřovat závažnou újmu nutnou k přiznání odkladného účinku.

[12] Byť se stěžovatelkou je možné souhlasit v tom, že mít evidovaný trvalý pobyt na adrese ohlašovny může být nekomfortní a stěžovatelka to může vnímat jako traumatizující, tyto důvody nedosahují závažnosti relevantní pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, obzvláště za situace, kdy odkladný účinek nebyl přiznán žalobě. Jak již bylo výše uvedeno, odkladný účinek má charakter institutu mimořádného, vyhrazeného pro ojedinělé případy a je koncipován jako dočasná procesní ochrana stěžovatelky před okamžitým výkonem pro ni nepříznivého soudního, resp. správního rozhodnutí. Vzhledem k tomu, že však stěžovatelčině žalobě nebyl odkladný účinek přiznán, je správní rozhodnutí již téměř dva roky vykonatelné. Za této situace by přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přicházelo v úvahu pouze v naprosto ojedinělých případech. Stěžovatelka by rovněž v této situaci měla být schopna konkrétně uvést, jakou újmu jí toto již vykonatelné rozhodnutí působí. V tomto ohledu je však tvrzení stěžovatelky nutno považovat za zcela nedostatečná.

[13] Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že stěžovatelka dostatečně neosvědčila, že nepřiznáním odkladného účinku její kasační stížnosti by jí vznikla závažná újma.

[14] Jelikož Nejvyšší správní soud nepovažoval újmu hrozící stěžovatelce za odůvodňující přiznání odkladného účinku její kasační stížnosti, neposuzoval již podrobněji újmu, která by mohla vzniknout jiným osobám, ani případný rozpor přiznání odkladného účinku s důležitým veřejným zájmem.

[15] Stěžovatelka ve své žádosti dále žádala o osvobození od soudních poplatků z důvodu finanční tísně. Nejvyšší správní soud ji proto vyzval k prokázání jejích majetkových poměrů. V reakci na tuto výzvu stěžovatelka uvedla, že žije sama, nemá vůči nikomu vyživovací povinnost, na částečný úvazek pracuje jako uklízečka na základní škole a její měsíční příjem se skládá z čisté mzdy v přibližné výši 6.696 Kč (k níž občas dostává štědré odměny od ředitele školy) a vdovského důchodu ve výši 7.755 Kč. Náklady na domácnost u ní činí 4.500 Kč měsíčně, za jídlo a drogerii vydá stěžovatelka přibližně 5.000 Kč měsíčně, za doplněk stravy na artrózu vydá 500 Kč měsíčně a 1.000 Kč měsíčně vydá za jízdné. Zbytek příjmu (tedy přibližně 3.000 Kč měsíčně) jí tak zbývá na nepředvídatelné výdaje, jako např. oprava čokoliv v domácnosti či na zahradě. Bez ředitelských odměn tak fakticky žije od výplaty k výplatě. Stěžovatelka rovněž bez bližších okolností uvedla, že má dluh ve výši 193.292.784 Kč z důvodu ručení ke smlouvě a že jsou jí z příjmů strhávány exekuční srážky.

[16] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s., platí, že účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvláště závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.

[17] V projednávané věci již stěžovatelce bylo výše uvedeným usnesením městského soudu přiznáno osvobození od soudních poplatků ve výši 75 %. Jelikož podle citovaného § 36 odst. 3

s. ř. s. se toto osvobození vztahuje i na řízení o kasační stížnosti, zabýval se Nejvyšší správní soud zejména tím, zda majetkové poměry stěžovatelky odůvodňují přiznání osvobození od soudních poplatků ve vyšším rozsahu.

[18] Ze srovnání důvodů současné žádosti s důvody, které stěžovatelka uplatňovala ve své žádosti v řízení o žalobě, vyplývá, že stěžovatelčina majetková situace se nijak výrazně nezměnila. Příjmy i výdaje uvádí stěžovatelka v podstatě ve stejné výši a k tvrzenému dluhu a exekucím opět neuvádí žádné podrobnosti. S ohledem na tyto skutečnosti dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že v případě stěžovatelky nedošlo k takové změně její majetkové situace, která by odůvodňovala přiznání osvobození od soudních poplatků ve vyšším rozsahu.

[19] Nejvyšší správní soud se přitom ztotožňuje se závěry městského soudu v tom, že stěžovatelčina majetková situace jí umožňuje alespoň částečnou úhradu soudních poplatků, přičemž stanovení osvobození ve výši 75 % považuje s ohledem na všechny okolnosti za přiměřené. Ve stěžovatelčině případě tak bude povinna na soudním poplatku za kasační stížnosti zaplatit pouze 1.250 Kč, což i s ohledem na jí tvrzenou skutečnost, že jí měsíčně zbývá zhruba 3.000 Kč na neplánované výdaje, lze považovat za spravedlivé.

[20] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud návrhy stěžovatelky na přiznání odkladného účinku i na rozšíření osvobození od soudních poplatků zamítl.

[21] V souladu s § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, je s podáním návrhu na zahájení řízení (zde návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti) spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky č. 20 Sazebníku soudních poplatků je návrh na přiznání odkladného účinku ve správním soudnictví zpoplatněn částkou 1.000 Kč. Tento soudní poplatek nebyl s podáním návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti zaplacen, a proto Nejvyšší správní soud stěžovatelce uložil, aby poplatek ve výši 250 Kč (tedy ve výši zohledňující přiznané částečné osvobození od soudních poplatků) uhradila ve lhůtě tří dnů od právní moci tohoto usnesení [§ 4 odst. 1 písm. i) a § 7 odst. 1 zákona č. 549/1991 Sb.].

[22] Podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona o soudních poplatcích je s podáním kasační stížnosti rovněž spojen vznik poplatkové povinnosti. Podle položky 19 Sazebníku poplatků, který je přílohou zákona o soudních poplatcích, činí poplatek za kasační stížnost 5.000 Kč. Vzhledem k tomu, že ani tento soudní poplatek nebyl uhrazen současně s podáním kasační stížnosti, Nejvyšší správní soud vyzval stěžovatelku, aby poplatek ve výši 1.250 Kč (tedy ve výši zohledňující přiznané částečné osvobození od soudních poplatků) uhradila a určil jí k tomu přiměřenou lhůtu

[23] Soudní poplatky lze zaplatit jedním z těchto způsobů:

- vylepením kolků na vyznačené místo na tiskopisu připojenému k tomuto usnesení; vylepte vždy oba díly kolkové známky, tiskopis podepište a vraťte soudu, kolkové známky neznehodnocujte;
- bezhotovostně převodem na účet soudu číslo: **3703-46127621/0710**, vedený u České národní banky, pobočka Brno. Závazný **variabilní symbol** pro identifikaci platby je: **1040437221**.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

Nebude-li poplatek za kasační stížnost ve stanovené lhůtě zaplacen, Nejvyšší správní soud řízení o ní zastaví [§ 9 odst. 1 zákona o soudních poplatcích ve spojení s § 47 písm. c) soudního řádu správního]. Soud však řízení nezastaví, je-li tu nebezpečí z prodlení, v jehož důsledku by Vám

pokračování

mohla vzniknout újma, a ve stanovené lhůtě sdělíte soudu okolnosti, které toto nebezpečí osvědčují, a doložíte, že bez své viny jste nemohli poplatek dosud zaplatit.

Nebude-li poplatek za podání návrhu na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti ve stanovené lhůtě zaplacen, soud jej bude vymáhat.

V případě placení kolkovými známkami nalepte vždy oba jejich díly na tiskopis na vyznačeném místě. Tiskopis podepište a vraťte jej označenému soudu. Kolkové známky neznehodnocujte.

Pokud úhradu soudního poplatku provádí jiná osoba než povinná, je nutné do zprávy pro příjemce na příkazu k úhradě uvést, za koho se úhrada provádí.

V Brně dne 22. prosince 2021

JUDr. Jiří Palla
předseda senátu

pokračování

Vyhovuji výzvě a zasílám Nejvyššímu správnímu soudu v kolkových známkách určený soudní poplatek.

ke sp. zn.: 4 As 372/2021

podpis

↓ místo pro nalepení kolkových známek ↓